

Kiszivárgott iratok mutatják, hogyan osztott közpénzt rokonának és üzlettársának Hernádi Zsolt

Szabó András 2017.03.07. Hozzászólás Szerkesztés

Van egy jó sztorid? Írj nekünk: info@direkt36.hu

Aggódó hangvétellű levelet küldött az állami tulajdonú Magyar Fejlesztési Bank egyik munkatársa 2015. november 26-án délután több kollégájának. Az MFB bonyolított egy olyan uniós programot, amelyben magáncégek jutottak nagyösszegű forrásokhoz, a munkatárs azonban több projekttervben is problémákat talált. Olyan ügyletekre szántak pénzt, amelyek szerinte ellentétesek voltak a program célkitűzéseivel, mert az „nem erre lett kitalálva”.

A kifogásolt projektek Magyarország egyik legbefolyásosabb üzletemberéhez, Hernádi Zsolthoz, a Mol elnök-vezérigazgatójához kötődtek. Hernádi is részt vesz ebben a Jeremie-programként ismert uniós projektben, amelyben több tízmilliárd forintot osztanak szét Magyarországon. A cél az, hogy segítséget nyújtsanak olyan induló vállalkozásoknak, amelyek innovatív tevékenységet végeznek. Az MFB munkatársa szerint azonban a Mol-vezér tulajdonában lévő alapkezelő nem ilyen cégeknek szánt pénzt.

A 2015 novemberi epizódra a Jeremie-alapok belső iratanyagából derült fény, amelyet a Forbes szerzett meg, és a Direkt36 dolgozott fel. Már korábban is jelentek meg cikkek más Jeremie-alapok visszasságairól, de ez a több mint 20 ezer iratot tartalmazó dokumentumcsomag minden korábbinál részletesebb betekintést ad a program ellentmondásos működésébe.

A dokumentumok számos, a program eredeti célkitűzéseivel ellentétes és helyenként szabályokat is sértő problémára rámutatnak. Kiderült többek között, hogy a Hernádi cége által kezelt tőkealap 840 millió forinttal támogatta a saját rokonát és annak közeli ismerősét abban, hogy – egyébként nem túl innovatív – ingatlanügyleteket bonyolíthassanak le. Kiderült az is, hogy Hernádi alapja szorosan együttműködött a programban szintén résztvevő, a miniszterelnökkel jó viszonyt ápoló Garancsi Istvánnal, és még az üzletember egyik érdekeltségét is százmilliókkal támogatta. A kiszivárgott iratokból fény derült továbbá arra is, hogy az EU konkrét szabálytalanságokat is talált a programban, és részben Hernádiék gyakorlata miatt egy ideig szüneteltették a pénzek kifizetését, valamint 4,3 milliárd forintos büntetést szabtak ki.

Hernádiék állítják, hogy ők szabályosan jártak el minden ügyben, és hangsúlyozták, hogy olyan befektetésekről van szó, amelyekben minden fél vállal anyagi kockázatot. A programot kormányzati szinten felügyelő Nemzetgazdasági Minisztérium elismerte, hogy az EU pénzbüntetést rótt ki, de mivel a pénzt végül más célra fel lehetett használni, ezért úgy vélték, hogy az országot nem érte veszteség. Garancsi István nem reagált a megkeresésünkre.

Vegyünk bankfiókokat!

Az Európai Unió a Jeremie nevű kockázati tőke programot 2009-ben indította el Magyarországon. A 130 milliárd forintnyi forrást 28 magyarországi alap osztja szét, amelyeket pályázaton kiválasztott magánbefektetők működtetnek. Utóbbiaknak vállalniuk kell, hogy 70 százalék uniós forrás mellé 30 százalék önrésszel is beszállnak a támogatásba. A program futamideje legfeljebb tíz év, ennyi időn belül kell az alapoknak visszafizetni az EU-tól kapott forrásokat. A pénzt nem Brüsszelnek kell visszafizetnie, hanem a magyar állam kapja meg, amely újra felhasználhatja hasonló célra. Ha az alap nyereségesen száll ki a korábban támogatott startupból, akkor a haszon nagyobb része a magánbefektetőt illeti, de ha komolyabb veszteséggel zárul az üzlet, annak egy részét is viselnie kell.

Hernádit 2013-ban választották ki, és [Gran Private Equity](#) nevű alapkezelője 3 milliárd forintot kapott startupok segítésére. Az alap elnevezése utalás Esztergomra, amelynek német neve Gran. Hernádi erősen kötődik a történelmi városhoz: ott nőtt fel, háza is van Esztergomban, és a település még díszpolgári

címmel is kitüntette. Jeremie-alapja pedig nemcsak a nevében kapcsolódik Esztergomhoz, hanem ott zajlott több projektje is, köztük az MFB munkatársa által kifogásolt ingatlanügyletek is.

Ezekben a projektekben két cég 840 millió forintot kapott ingatlanok felvásárlására. Az egyik cég alapítója a 38 éves Bacsa György, aki Hernádival rokoni kapcsolatban áll: több, a viszonyukat ismerő forrás szerint Bacsa a Mol-vezér unokatestvérének fia. (Hernádinak jeleztük ezt az információnkat, de ő nem reagált rá.) Bacsa céges vonalon is kötődik Hernádihoz, ő ugyanis a Mol üzletfejlesztési igazgatója, és a vállalathoz szintén kapcsolódó magyar-országi gázkereskedő cég, a svájci székhelyű MET Holding AG igazgatósági tagja. A másik támogatott cég tulajdonosa a 39 éves Sasvári Viktor, az esztergomi önkormányzat fideszes képviselője. Bacsa és Sasvári közeli kapcsolatban állnak egymással, együtt jártak általános- és középiskolába, valamint közös ingatlanos cégük is van. Sasvári vezeti az esztergomi önkormányzat pénzügyi bizottságát, a testületnek Bacsa az egyik külsős tagja. Sasvári a Direkt36-tal közölte, hogy régóta ismeri Hernádit is.

A két cég támogatásáról Hernádi alapkezelője egy úgynevezett „döntés-előkészítő anyag” alapján határozott. Ez egy olyan belső, a Gran által készített dokumentum, amely részletesen bemutatta a projekteket, illetve azok pénzügyi vonzatait az alapkezelő igazgatósága számára, amelynek tagja maga Hernádi is. Az irat több szempontból – például összeférhetetlenség alapján is – vizsgálta, hogy Bacsa cégének, a HEBBO Ingatlanüzemeltető Kft-nek a támogatása megfelel-e a szabályoknak. A dokumentum megállapította, hogy „közeli hozzátartozók” nem érintettek az ügyben.

Jogi értelemben Bacsa tényleg nem számított „közeli hozzátartozónak”, mert a a polgári törvénykönyv szerint ez a fogalom csak „az egyeneságbeli rokonokra” és testvérekre vonatkozik, az unokatestvér fia pedig nem esik ebbe a kategóriába. Vélhetően erre utalt a Gran, amikor kérdésünkre közölte, hogy „semmilyen összeférhetetlenség nincsen” abban, hogy Hernádi rokonával kötöttek üzletet. Bacsa nem reagált a Mol-on keresztül neki feltett kérdésekre.

Bár a Gran a honlapján azt hirdeti, hogy „elsősorban egyetemeken, innovációs központokban meglévő kutatási projektek, tőkehiányos, de gyors növekedési potenciállal rendelkező vállalkozások”, illetve nagy kockázatú „innovációs projektek” számára nyújtanak támogatást, mégis felkarolta a HEBBO befektetését. (A cikk megjelenése után az idézett mondat eltűnt a honlapról.) Annak ellenére tették ezt, hogy a projektről a Gran saját döntéselőkészítő anyaga is megállapította, hogy nem innovatív, mivel érdemi újítás és kockázat nélkül lehetett vele fix jövedelemhez jutni.

A koncepció arról szólt ugyanis, hogy a cég felvásárol négy vidéki (Balatonfüreden, Budaörsön, Esztergomban és Hatvanban található) ingatlant, amelyek az MKB Bank fiókjaiként üzemelnek. Ezek tulajdonosa korábban egy cégcsoport volt, és az MKB tőlük bérelte az ingatlanokat. A HEBBO-nak az ingatlanok megvásárlása után csak be kell szednie a bérleti díjat, az MKB Bankkal megkötött bérleti szerződések ugyanis hosszú távra szólnak, 2025-2028 után járnak le.

Az esztergomi MKB-fiók a városközpontban

A döntéselőkészítő anyagban szerepelt, hogy a HEBBO az ingatlanokat bruttó másfél milliárd forintért fogja megvásárolni. A végleges összegről nincs információ az iratokban, de az kiderül, hogy a Gran 547 millió forint tőkejuttatást adott az üzlethez, a maradékot pedig a HEBBO saját forrásból, illetve banki hitelből fedezte. A tulajdoni lapok szerint a Garancsi István résztulajdonában álló Duna Takarékszövetkezet adott hitelt kétféle euró (616 millió forint jelenlegi árfolyamon) értékben.

A döntéselőkészítő anyag azzal számol, hogy a HEBBO éves bevétele az a 100 millió forintos bérleti díj, amely az MKB-től folyik be. Ebből a cégnek – a hitel törlesztőrészeinek, illetve a működési költségek levonása után – éves 18-20 milliós haszna marad. Az előterjesztésből kiderül az is, hogy ezért a pénzért a cégnek nem sok mindent kell csinálnia, az ingatlanok karbantartása, javítása, valamint az üzemeltetési díjak befizetése a bérlőt, vagyis az MKB-t terheli. Erre írta az MFB munkatársa a 2015 novemberi levelében, hogy ez a megoldás „eléggyé idegen a kockázati tőke ’szellemétől’”.

Az MFB-munkatárs nem írja azt, hogy ezek közül bármi szabálytalan lenne, de utal arra, hogy a befektetés koncepciójában szerepel egy olyan forgatókönyv, amely sérti az előírásokat. A döntéselőkészítő anyagban szerepelt ugyanis, hogy a Gran 2020-ban, a banki hitel lejártakor kiszállna a cégből, ami a szöveg szerint az üzletrész vagy az ingatlanok eladását jelenti. A Jeremie-program előírásai szerint azonban nem szabad olyan ingatlanprojektet támogatni, amelynek során az ingatlant továbbértékesítik. A Gran alapkezelő közölte, hogy végül olyan döntés született, amelyben már nem szerepelt ez a koncepció. Hangsúlyozták, hogy „nem tervezünk ingatlan értékesítést”.

Bevásároltak a belvárosban

Sasvári Viktor fideszes önkormányzati képviselő ingatlanos projektjének a helyszíne szintén Esztergom volt. A politikus cégének, a Borostyán Udvar Kft.-nek két részletben 293 millió forintot ítél meg Hernádi alapkezelője. Innováció ebben a koncepcióban sem fedezhető fel, a cég a pénzt ingatlanok vásárlására kapta, bevétel szintén a bérleti díjakból származna.

Sasvári cége 2015 végén ugyanabban az Esztergom központi részén fekvő utcában vásárolt be, mint Bacsa vállalkozása, a HEBBO. A helyiek egyik kedvelt találkozóhelyétől, a Szamos cukrászdától induló Bajcsy-Zsilinszky utca 7-es házára alatt található az MKB fiók, amelyet a HEBBO szerzett meg. Sasvári cége a közvetlenül mellette fekvő több szintes, 523 négyzetméteres épületet vásárolta meg és újíttotta fel. Az épület ottjártunkkor zárva volt, Sasvári megkeresésünkre közölte, bízik benne, hogy hamarosan bérbe tudják adni. „Elsősorban idegenforgalmi és üzleti hasznosítást tervezek” – írta.

Az önkormányzati képviselő cége tavaly év végén a Grantól kapott pénzből megszerzett több önkormányzati ingatlant is, amelyek egyike Esztergom főterén található. A képviselői előterjesztés szerint az ingatlanokra nyilvános licitet írtak ki, ezekre azonban csak a Borostyán Udvar jelentkezett, a cég az öt ingatlant így 34 millió forintért szerezte meg. Az ingatlanok között van négy darab 40 és 90 négyzetméter közötti lakás, az ötödik pedig egy romos állapotban lévő 146 négyzetméteres üzlethelyiség.

Sasvári az alacsonynak tűnő árat azzal magyarázta, hogy az épületek életveszélyes állapotban vannak, a nagyobb ingatlan felújítási költsége pedig szerinte meg fogja haladni a 150 millió forintot. Sasvári hangsúlyozta, hogy ő maga pedig nem vett részt az ügyben hozott önkormányzati testületi döntésekben. Ezt megerősítette az esztergomi önkormányzat is.

A miniszterelnök barátja

Hernádi Jeremie-alapos tevékenységében több szálon is feltűnik Garancsi István. A két üzletember régóta ismeri egymást: a '90-es években Hernádi akkor irányította a Takarékbankot, amikor Garancsi a csoport befektetési vállalkozását vezette, a 2000-es évek elején pedig közösen vettek részt egy jól jövedelmező privatizációban, a CD Hungary ingatlanjainak megszerzésében. Összeköti őket az is, hogy mindketten közeli viszonyban vannak Orbán Viktor miniszterelnökkel, feltűntek közösen focimeccseken, de részt vettek közös túrázásokon is. Garancsi a Figyelőnek mesélte el, hogy még 2009-ben az osztrák hegyekben került „kötélbarátságba” Orbánnal, és a háromnapos túrán ott volt Hernádi is.

Hernádi és Garancsi a Jeremie programban is együttműködött. Öt olyan személyt találtunk, akik egyaránt tisztségeket töltenek vagy töltöttek be Hernádi, illetve Garancsi Garangold nevű alapkezelőjénél, amely szintén 3 milliárdot kapott az EU-tól. A tisztviselők közül ketten az alapok indulása idején vezető pozícióban voltak a Garancsi érdekeltségébe tartozó Duna Takaréknál is. A Gran és a Garangold belső kezelési szabályzata pedig szinte szóról szóra megegyezik. Ezek a kiszivárgott iratok között szereplő közel 50 oldalas dokumentumok azt részletezik, hogy az alapok milyen befektetési politikát követnek, és hogyan működnek.

További kapcsolatot jelent az esztergomi lakcímű Kóbor Miklós, aki eleinte Hernádi alapkezelőjének a vezérigazgatója volt, majd egyik cége mindkét alapnál részt vett a befektetések előkészítésében. 2016 decembere óta pedig még szorosabbá vált a viszony a két alap között. Cégnyilvántartási dokumentumok szerint Garancsi úgy döntött, hogy tőkealapja felhagy „kollektív portfoliókezelési tevékenységével”. Garancsin kívül az összes igazgatósági és felügyelőbizottsági tag mandátuma megszűnt, az elmúlt pár hónapban pedig a Garangold több befektetését is Hernádi alapja kezdte el kezelni és képviselni a cégnyilvántartási adatok szerint.

Kóbor jelezte, hogy nem akar nyilatkozni az ügyben. Az MFB pedig nem válaszolt arra, feltűnt-e nekik a két alap közötti összefonódás, illetve, hogy ez felvethet-e bármilyen aggályt.

Kapcsolódási pont továbbá az is, hogy Hernádi alapkezelője 2014 végén befektetett egy olyan üzembe, amelynek Garancsi az egyik résztulajdonosa. A TRP – Terenye Kft. a Nógrád megyei Bátorterenyén épített fel egy üzemet, amely biohulladékból állít elő tüzelőanyagot. A beruházó cég egyik tulajdonosa a Garancsi érdekeltségébe tartozó Market Zrt. A közel kétmilliárdos beruházáshoz a Gran 400 millió forintot (ebből 200 millió a tőkejuttatás, 200 millió a hitel) ítélt meg.

Megkérdeztük a Grant, hogy miért szálltak be Hernádi egyik régi ismerősének és üzlettársának az érdekeltségébe, mire a cég képviselője azt válaszolta, hogy „nem értem a kérdést”. Garancsit több elérhetőségén is próbáltuk elérni, de egyik

cégének munkatársa közölte, hogy az üzletember külföldön tartózkodik, és ők sem tudnak vele kapcsolatba lépni.

Az EU felfüggesztette a kifizetést

A Jeremie-alapok magyarországi működésével kapcsolatos problémák feltűntek az Európai Bizottságnak is. A Bizottság ellenőrei 2014 októberében három alap költéseit nézték át, Hernádi alapkezelője mellett megvizsgálták például a miniszterelnök korábbi kül- és biztonságpolitikai tanácsadójához, Tombor Andrásához köthető Morandot is (amelynek visszasságait tavaly szeptemberben [részletesen bemutatta](#) a Forbes). A projektek egy részénél azt kifogásolták, hogy a támogatott cégek a közép-magyarországi régióban (ez a fővárost és Pest megyét jelenti) működnek, miközben ez elvileg tilos. Az EU célja ugyanis az volt, hogy a fejletlenebb térségekben működő startupok jussanak forráshoz, még ha ott esetleg nehezebb is találni ilyen vállalkozásokat. Az ellenőrök szerint néhány cég székhelye hiába volt vidéken, valójában a közép-magyarországi régióban tevékenykedtek. Ilyen problémát találtak két olyan vállalkozásnál is, amelyeket Hernádi alapkezelője támogatott. A Gran kérdésünkre először azt közölte, hogy ők ennél a két cégnél is szabályosan jártak el. Amikor erre reagálva elküldtük nekik a bizottsági jelentés részletét, amelyben konkrétan szerepelnek a Gran által támogatott cégekkel kapcsolatos kifogások, akkor erre annyit válaszoltak, hogy „az említett jelentést nem ismerjük, így nem is véleményezzük”.

A Jeremie-program szabálytalanságaival kapcsolatban a Bizottság regionális fejlesztésekért felelős főigazgatója 2015 áprilisában levelet írt Magyarország uniós nagykövetének. „A Bizottság ellenőrei az ellenőrzés során feltárt esetek száma alapján arra a következtetésre jutottak, hogy rendszerszintű szabálytalanságról van szó” – írta Walter Deffaa a Forbes birtokába jutott levélben. A főigazgató szerint „súlyos hiányosság tapasztalható” a magyar hatóságok munkájában, amelyek az ellenőrzéseik során nem tárták fel a szabálytalanságokat. Felszólította őket, hogy orvosolják a hibákat, egyben jelezte azt is, hogy megszakítják a kifizetéseket.

Az Európai Bizottság nem kívánt válaszolni az ügyben feltett kérdéseinkre, egy másik kiszivárgott dokumentumból azonban kiderül, hogy a megszakítás 2015 júliusáig volt érvényben. A Bizottság vélhetően azért indította újra a kifizetéseket, mert a program végrehajtásáért felelős Nemzetgazdasági Minisztérium szigorításokat vezetett be. A Bizottság javaslatára például 10 százalékos – összegeként 4,3 milliárd forintos – pénzügyi korrekciót, vagyis büntetést szabtak ki. Ez azonban nem jelentette azt, hogy ténylegesen vissza is kellett volna adni a pénzt Brüsszelnek, mert az NGM közlése szerint a 4,3 milliárdos forrást a Jeremie program egy másik részében felhasználhatták.

Nem kellett büntetést fizetniük az EU-s ellenőrzés által kifogásolt alapoknak, így Hernádi alapjának sem. Az uniós figyelmeztetés pedig nem akadályozta meg azt, hogy folytatódjon az ellentmondásos gyakorlat. A Gran például hónapokkal a Brüsszel által elrendelt szankciók után döntött azokról az esztergomi projektekről, amelyekről az MFB munkatársa megállapította, hogy még ha szabályosak is a projektek, azok mégsem passzolnak a Jeremie program szellemiségéhez. Az MFB nem válaszolt azokra a kérdésekre, hogy tettek-e bármilyen lépést ezeknek a kifogásolt projekteknek az ügyében, a Jeremie-programot felügyelő NGM pedig annyit közölt, hogy ők minden alapot külön értesítettek a Brüsszelből érkezett figyelmeztetésről. A Direkt36-nak küldött válaszukban hozzátették azonban azt is, hogy az alapok felelőssége „az európai uniós támogatások szabályszerű, és szerződészerű felhasználása”.

A céges adatokhoz a [Céginfó](#) és az [Opten](#) szolgáltatásait használtuk.